

Asia: VM119:00/2018

Selvitys keinoista ehkäistä kotitalouksien velkaantumista

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot mietinnöstä

Työ- ja elinkeinoministeriö lausuu selvityksestä siltä osin kuin se koskee kuluttajansuojaa.

Selvityksessä on arvioitu ja esitetty keinoja, joilla yksityishenkilöiden ja kotitalouksien liiallista velkaantumista voitaisiin ehkäistä. Työ- ja elinkeinoministeriö pitää selvitystä ja esitettyjä toimenpiteitä tärkeinä, koska huolimatta kuluttajaluotonannon sopimusoikeudellisen sääntelyn uudistamisesta yksityishenkilöiden ja kotitalouksien velkaantuneisuus on edelleen noussut ja maksuhäiriömerkinnät ovat kasvaneet. Lyhytaikaisten vakuudettomien kuluttajaluottojen eli ns. pikavippien tarjonta on lisääntynyt ja erilaisten korkeakorkoisten kuluttajaluottojen lainamäärät ja –ajat ovat kasvaneet.

Huomiot keskeisistä ehdotuksista

Työ- ja elinkeinoministeriö on samaa mieltä selvityksen kanssa siitä, että kuluttajansuojan parantamiseksi ja maksuvaikeuksien välttämiseksi tarvitaan realistinen arvio lainanhakijan maksukyvyyn riittävydestä. Luotonantajalta tämä edellyttää lainanhakijan luottokelpoisuuden arviointia. Selvityksessä todetaan, että toteutetulla sopimusoikeudellisella sääntelyllä ei kuitenkaan kaikissa tapauksissa ole voitu vaikuttaa riittävästi siihen, millaisin menetelmin ja järjestelmin luottoja myöntävät yritykset arvioivat maksukyvyttömyysriskejä ja niiden todennäköisyyttä. Myös tähän viimeksi mainittuun arvioon työ- ja elinkeinoministeriö voi yhtyä. Työ- ja elinkeinoministeriö suhtautuu kuitenkin varauksella mietinnön ehdotukseen oikeusministeriön asetuksesta, jossa määriteltäisiin ne oletukset, joita luotonantajien tulee käyttää asiakkaan luottokelpoisuuden arvioinnissa. Työ- ja elinkeinoministeriö yhtyy Finanssivalvonnan täydentävässä lausumassa esittämään näkemykseen siitä, että asetuksen tarpeellisuutta taikka sen muuttamista suositukseksi tai ohjeeksi olisi vielä arvioitava.

Mietintöön sisältyy ehdotus siitä, että Finanssivalvonta voisi asettaa luotonhakijoiden maksukyvyttömyystodennäköisyyksiä koskevan enimmäisraja-arvon, jota luotonantajien on noudatettava luottopäätöksiä tehdessään. Työ- ja elinkeinoministeriö katsoo, että tällaista uutta ja poikkeuksellista

sääntelyä ja sen vaikutuksia tulisi vielä arvioida taikka harkita sen käyttöedellytyksiä, kuten Finanssivalvonta on täydentävässä lausumassa esittänyt.

Työ- ja elinkeinoministeriö pitää tarkoituksenmukaisena esitystä, jonka mukaan muu kuluttajaluotonannon valvonta siirrettäisiin Finanssivalvonnalle.

1. Laki luottolaitostoinnasta annetun lain muuttamisesta

-

2. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain muuttamisesta

-

3. Laki Finanssivalvonnan valvontamaksusta annetun lain 6 §:n muuttamisesta

-

4. Laki eräiden luotonantajien ja luotonvälittäjien rekisteröinnistä

-

5. Laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain 5 luvun 1 §:n ja 7 luvun 1 §:n muuttamisesta

-

6. Laki kuluttajansuojalain muuttamisesta

-

Oikeusministeriön asetus kuluttajan luottokelpoisuuden arvioinnissa käytettävistä oletuksista

-

Alho Sari
TEM - TTM/YLA